

SAVEZ NABAVLJAČKIH ZADRUGA
DRŽAVNIH SLUŽBENIKA U BEOGRADU

Isv. br.

SIGN.

ZAKON

O

ZADRUGAMA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

(Ovaj je Zakon obnarodovan u „Službenim novinama“
broj 27—XI, od 5 februara 1932 god.)

BEOGRAD
DRŽAVNA ŠTAMPARIJA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
1932

Na osnovu Zakona o zadrugama državnih službenika od 3 novembra 1931 godine (koji je obnarodovan u „Službenim novinama“ br. 263—LXXXII, od 10 novembra 1931 god. i koga je dana taj zakon stupio na snagu), po kome je Uredba o nabavljačkim zadrugama državnih službenika i Savezu nabavljačkih zadruga državnih službenika od 5 decembra 1920 sa njenim izmenama i dopunama propisanim Uredbom od 12 maja 1928 godine, donetom na osnovu ovlašćenja finansijskog zakona za 1928/29 godinu, potvrđena kao zakon, ukoliko tim zakonom nije promenjena ili dopunjena (§ 1), — a u smislu ovlašćenja iz § 28 istog zakona, objavljujem u prečišćenom izdanju:

Z A K O N

O ZADRUGAMA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

A. NABAVLJAČKE ZADRUGE

I Opšte odredbe

Član 1.

Državni službenici i sve osoblje, koje služi ili radi u državnim nadleštвимa ili preduzećima ili koje prima pomoć ili penziju na državnoj kasi, mogu po odredbama ovoga zakona osnivati nabavljačke zadruge državnih službenika. Članovi ovih zadruga mogu biti i porodice državnih službenika (udovice i deca) bez obzira, da li od države primaju penziju, pomoć, invalidu ili ne.

Ovo isto važi i za banovinske službenike i drugo osoblje banovina.

Svako ovde pomenuto lice može biti član samo jedne ovakve zadruge, izuzev službenika, koji žive

odvojeno od porodice (žena i deca) i koji mogu biti članom i u mestu, gde služe ili rade, i u mestu, gde im sedi porodica.

Član 2.

Nabavljačkih zadruga državnih službenika ima četiri vrste:

1) „Zadruge državnih službenika za nabavku namirnica”, kojima je cilj, da snabdevaju svoje zadruge životnim namirnicama i ostalim predmetima za njihovu ličnu i kućevnu potrebu.

Zadruge će namirnice i drugu robu ustupati zadrugarima za gotov novac, a na poček bez interesa po odluci upravnog odbora uz pismenu, ličnu obavezu zadrugara ili na osnovu pismenog jemstva dvojice zadrugara, ili na osnovu svojevoljno stavljenе zabrane na prinadležnosti. Bliže odredbe o davanju na poček propisaće Savez naročitim pravilnikom.

Samо izuzetno, a na ime, kad izvesne robe na stovarištu zadružname ima više nego što iznosi tražnja od strane zadrugara, može upravni odbor tu i takvu robu ustupati drugim zadrugama, a i nezadrugarima.

2) „Zadruge državnih službenika za nabavku stanova”, kojima je cilj, da snabdevaju svoje zadruge higijenskim stanovima.

3) „Zadruge državnih službenika za nabavku kredita”, kojima je cilj, da snabdevaju svoje zadruge jevtinim kreditom.

4) „Proizvođačke (pčelarske, peradarske i sl.) zadruge državnih službenika”, kojima je cilj da unapređuju proizvodnju svojih članova.

U ovom Zakonu zvaće se samo kratkoće radi prve „Nabavljačke”, druge „Stanbene”, treće „Kreditne” i četvrte „Proizvođačke”.

Član Saveza može biti i Oficirska zadruga u Beogradu, a sa pravilima, koja odobri Ministar vojske i mornarice.

Član 3.

U jednom mestu može se osnovati na osnovu ovog zakona samo jedna nabavljačka zadruga iste vrste;

pored ove može da postoji još samo jedna nabavljačka zadruga osoblja državnih železnica, ako u svoje članstvo prima i osoblje sa pruga van sedišta zadruge i ako Savez odobri njenosnivanje.

Svaka nabavljačka zadruga po članu 2 stav 1 može osnovati više prodavnica u svome sedištu, a po odobrenju Saveza može osnovati prodavnice i u drugim mestima gde nema nabavljačke zadruge (izuzev prodavnice nabavljačke zadruge osoblja državnih železnica).

Član 4.

Nabavljačka zadruga osniva se na udelima i ograničenoj odgovornosti zadrugara.

Jedan ideo ne može biti manji od 100 dinara. Pri stupanju u zadrugu mora se uplatiti najmanje jedna desetina udela, a ostatak u 9 narednih meseci po jedna desetina mesečno. Neuplaćeni ostatak udela naplatice se prema članu 56 tačka 7.

Pravilima se može predvideti da pojedini zadrugari mogu imati i više udeli.

Udeli odnosno uplate na račun udeli ne mogu se isplaćivati zadrugaru niti uzimati u zalagu sve dok traje članstvo u zadrizi.

Udeli glase na ime i ne mogu se prenositi na drugo lice.

Suma, do koje odgovara svaki zadrugar za obaveze nabavljačke zadruge, ne može biti manja od zadrugarskog udeli, ali za obaveze nabavljajčke zadruge prema Savezu odgovaraju njezini članovi najmanje petorostrukim iznosom njihovih udeli, ako pravilima zadruge nije određeno veće jemstvo.

Za osnivanje i rad svih vrsta zadruga propisaće upravni odbor Saveza posebni pravilnik.

Član 5.

Zadruge mogu na ime upisnine naplaćivati od svojih članova najviše do 5.— dinara od člana. Nikakve druge takse za upis ne smeju se uzimati.

Član 6.

Svaka zadruga mora imati rezervni fond, koji se ne sme upotrebiti ni na što drugo sem na pokrivanje gubitaka na poslovima pravilno preduzetim, a štetom okončanim.

Ako bi zadruga prestala, njen pretekli rezervni fond ima se predati „Savezu nabavljačkih zadruga državnih službenika”, koji će ga čuvati i interesom umnožavati, pa kad se osnuje u istom mestu istovetna zadruga, onda će ga predati toj zadrudi za njen rezervni fond.

Ako se u roku od deset godina ne osnuje ovakva zadruga, rezervni fond prelazi u svojinu Saveza za povećanje njegovog rezervnog fonda.

Član 7.

Višak koji se po bilansu odobrenom po skupštini pokaže krajem poslovne godine, raspoređivaće se ovako:

1) Procenat, koji će se pravilima odrediti za rezervni fond; ovaj procenat kod nabavljačkih i kreditnih zadruga ne sme biti manji od 30%, a kod stanbenih zadruga ne može biti manji od 50%.

Kad rezervni fond nabavljačke zadruge dostigne visinu od dinara 1.000 po zadrugaru, ovaj procenat može biti snižen do 10%, ali se tada mora povisiti procenat po tač. 6 bar za 10%; kod stanbenih i kreditnih zadruga ne može se ovaj procenat sniziti.

2) Procenat, koji će se pravilima odrediti za penzioni fond službenika zadruge (najmanje 1%); za službenike zadruga mogu zadruge u sporazumu sa Savezom osnovati kod Saveza zajednički penzioni fond, kojim će se upravljati po posebnom pravilniku, koga će propisati upravni odbor Saveza.

3) Procenat, koji će se pravilima odrediti za nagrade upravnom i nadzornom odboru (najviše do 5%).

4) Procenat, koji će se pravilima odrediti kao nagrada službenicima zadruge (najviše do 5%).

5) Procenat, koji će se kod kreditnih i stanbenih zadruga pravilima odrediti za fond za dubiozna potraživanja.

6) Procenat, koji će se pravilima odrediti: a) za razne opšte kulturne i humane ciljeve (bar 1%) i b) za razne privredne, prosvetne i humane smerove u korist članova zadruge (bar 2%).

7) Kod zadruga za nabavku namirnica, ako to reši skupština, ostatak će se vratiti zadrugarima srazmerno nabavkama učinjenim preko zadruge, ako su potpuno uplatili svoj ideo, a dotle im se upisuje uplaćenom delu udela.

8) Kod kreditnih zadruga od ostatka može se odobriti interes na udele zadrugara, ako to skupština reši, no najviše u visini eskontne stope Narodne banke, ali ne više od 5%. Zadruge za nabavku namirnica i stanova ne mogu nikako odobravati interes na udele zadrugara.

9) Kod stanbenih i kreditnih zadruga ostatak će se upotrebiti za povećanje fonda za dubiozna potraživanju i za druge fondove sa socijalno-humanim ciljem prema rešenju skupštine. U istu svrhu upotrebice se ostatak viška kod kreditnih zadruga i zadruga za nabavku namirnica, ako skupština ne odobri podelu ostatka po tačci 7 odnosno po tačci 8 ili ako bude ostatka i posle te podele po tačci 7 i 8.

II Osnivanje zadruge

Član 8.

Osnivanju zadruge može se pristupiti, kad se u toj nameri slože najmanje 10 lica iz čl. 1 ovog Zakona.

Član 9.

Osnivanje zadruge ne podleži ničijem prethodnom odobrenju.

Svaka zadruga mora imati svoja pravila, koja moraju sadržavati:

1) firmu i sedište zadruge;

2) delokrug rada;

3) uslove za primanje zadrugara i odredbe o prestanku zadrugarstva;

4) odredbe o tome: koliko i kad mora svaki zadrugar uneti u zadrugu kao svoj ideo i kako zadrugari odgovaraju za obaveze zadruge;

5) odredbe o sastavu i pregledu bilansa (godišnjeg računa) i o raspoređivanju viška;

6) odredbe o sazivanju i radu skupštine;

7) odredbe o tome, koji je broj zadrugara potreban za punovažno rešavanje na skupštinama;

8) odredbe o biranju i obnavljanju upravnog i nadzornog odbora, koja su prava, a koje dužnosti njihove, kako će se nadziravati njihov rad, kako će se postavljati službenici zadrugini;

9) kako će se objavljivati odluke zadrugine.

Član 10.

Kad se zadruga osnuje upravni odbor zadrugin dužan je podneti nadležnom prvostepenom (trgovačkom) sudu prijavu za uvođenje u zadružni ili, gde zadružnog nema, u trgovački registar. Prijavi ovoj imaju se priložiti:

1) pravila zadrugina, koja će potpisati bar 10 zadrugara u dva primerka;

2) prepis zapisnika o izboru upravnog i nadzornog odbora.

Tom prilikom se moraju članovi upravnog odbora svojeručno pred sudom potpisati ili poslati svoje potpise overene od nadležne vlasti.

Član 11.

Sud je dužan doneti odluku o uvođenju zadruge u registar i saopštiti je osnivačima zadruge najdalje za tri dana od dana, kad mu pravila budu podneta. Kad sud pravila odobri, on će overiti jedan primerak, staviti na njemu da je zadruga uvedena u registar i vratiti ga upravnom odboru.

Ostala pismena dokumenta ostaju kod suda.

Član 12.

Sud će objaviti u „Službenim novinama”, da je zadruga uvedena u registar.

U ovoj objavi moraju se označiti:

1) firma i sedište zadruge;

2) delokrug rada;

3) visina udela i odgovornosti;

4) ime predsednika i članova upravnog odbora;

5) kako će se objavljivati odluke zadrugine.

Član 13.

Zadruga postoji pravno tek onda, kad je uvedena kod suda u zadružni (trgovački) registar.

Član 14.

Pošto sud pravila potvrdi, svaki onaj, koji stupa u zadrugu, mora dati pismenu izjavu.

Ako je lice nepismeno, ima izjavu dati pred predstavnicima zadruge u prisustvu dvojice pismenih građana.

U zadruzi mora se voditi spisak svih zadrugara, koji stoji svakome na uvidaju. U spisku mora se označiti: dan primanja u zadrugu, broj upisanih udela, dan prestanka zadrugarstva.

Za dug zadruge Savezu odgovaraju i oni zadrugari, od kojih ma s kojih razloga nema zadruga pismene izjave (pristupnice) u smislu ovoga člana, ako su uplatili upisninu i ideo. Za nemanje pismenih izjava (pristupnica) snose neograničenu materijalnu odgovornost članovi upravnog odbora.

Član 15.

Zadruge mogu menjati svoja pravila samo u granicama ovog zakona i po prethodnom pristanku upravnog odbora Saveza.

Svaka promena pravila mora se prijaviti radi uvođenja u registar. Ovoj se prijavi imaju priložiti dva prepisa odluke o promeni pravila.

Sud će overiti jedan prepis, staviti na njemu, da je promena uvedena u registar i vratiti ga upravnom odboru.

Ostala pismena dokumenta ostaju kod suda.

Sud će ove izmene i dopune objavljivati u „Službenim novinama” samo u tom slučaju, ako se njima menjaju odredbe iz čl. 12 ovog zakona.

Nikakva odluka o izmenama i dopunama pravila nema pravne vrednosti, dokle se ne uvede u registar.

Svaka promena članova upravnog odbora mora se prijaviti sudu radi uvodenja u registar.

Član 16.

Ko kao zadrugar stupa u zadrugu, odgovara i za ranije obaveze zadrugine.

III Organi zadruge

Član 17.

Svaka zadruga mora imati svoj upravni i nadzorni odbor.

Članovi ova dobra moraju biti zadrugari.

Član 18.

Upravni odbor se sastoji iz najmanje tri člana, koje bira skupština između zadrugara. On prestavlja i punovažno zastupa zadrugu na sudu i van suda.

Ako bi se broj članova upravnog odbora toliko smanjio, da ne bi mogao rešavati, tada je nadzorni odbor dužan sazvati skupštinu, koja će popuniti upražnjena mesta, i to najdalje za 10 dana.

Član 19.

Skupština zadrugara ima pravo da smeni članove upravnog i nadzornog odbora u svako doba. Za doношење takve odluke potrebna je prisutnost najmanje polovine svih zadrugara, a za odluku moraju glasati tri četvrtine prisutnih.

Član 20.

Upravni odbor potpisuje zadrugu onako, kako to pravila odrede.

Član 21.

Za legitimisanje upravnog odbora dovoljan je zapisnik skupštinski.

Član 22.

Upravni odbor sme samo u onoliko obvezivati zadrugu, koliko je na to pravilima i odlukama skupštinskim ovlašćen.

Nu pošto on svojim potpisom punovažno obvezuje zadrugu, to ona odgovara prema trećima i onda, kad upravni odbor prekorači granice svoga prava u pogledu obvezivanja zadruge.

Član 23.

Upravni je odbor dužan starati se o urednom vođenju poslovnih knjiga, koje su zadrugi potrebne. Knjige potvrđuje nadzorni odbor.

Upravni će odbor najdalje u roku od mesec dana po održanom zboru objavljivati bilans za proteklu poslovnu godinu, broj zadrugara, koji su se u početku te godine zatekli, broj zadrugara, koji su u toku godine stupili u zadrugu i koji su iz nje istupili, isključeni ili umrli, broj zadrugara zatečenih u zadrugi na svršetku iste godine, kao i celokupnu sumu upisanih i uplaćenih udela svih zadrugara.

Član 24.

Zakletve u ime zadruge polaze onaj član uprave ili službenik zadruge, koji je u ime zadruge zaključio posao, oko koga je spor.

Član 25.

Članovi upravnog odbora odgovorni su zadrugi celim svojim imanjem solidarno za štetu, koja bi nastala od njihovog nezakonitog ili nepravilnog rada.

Ova odgovornost ne može pasti na onog člana upravnog odbora, koji je odmah protiv odluke i naredbe odborove protestovao i nadzornom odboru pismeno protest dostavio.

Član 26.

Nadzorni odbor sastoji se najmanje iz tri člana, koje bira skupština.

Članovi nadzornog odbora ne mogu jednovremeno biti i članovi upravnog odbora, niti mogu ove

zastupati. Oni ne mogu ni kao činovnici voditi poslove zadruge.

Samo u slučaju čl. 29 ovog zakona može nadzorni odbor pojedine svoje članove određivati da zamenjuju članove upravnog odbora. Za to vreme i sve dokle im se ne izda razrešnica, zastupnici iz reda članova nadzornog odbora ne smeju vršiti svoju dužnost u nadzornom odboru.

Ako kakav član upravnog odbora iz ovog istupa, ne može biti biran za člana nadzornog odbora, sve dok kao član upravnog odbora ne dobije razrešnicu.

Član 27.

Nadzorni je odbor dužan da nadzirava sav rad upravnog odbora, da ispituje bilans i predloge o podeli dobitka ili gubitka, pa da o svemu podnosi pismeni izveštaj skupštini.

Član 28.

Član upravnog odbora može doći u obavezu spram zadruge kao dužnik samo po odobrenju nadzornog odbora.

Članovi upravnog i nadzornog odbora kao i službenici zadruge ne mogu biti jemci za obaveze zadruge spram zadruge.

Član 29.

Nadzorni odbor je vlastan, da pojedine članove upravnog odbora, kao i ceo odbor, udalji od dužnosti. U tom slučaju nadzorni odbor mora još istoga dana sazvati skupštinu i izneti joj sve nepravilnosti, koje je našao u radu uklonjenih članova upravnog odbora.

Za vreme, dok se skupština sastane, nadzorni odbor će iz svoje sredine odrediti lica, koja će privremeno vršiti dužnost uklonjenih članova upravnog odbora.

Član 30.

Članovi nadzornog odbora odgovorni su zadruzi лично i celim svojim imanjem solidarno za štetu, koja

bi nastala od nezakonitog i nepravilnog vršenja njihove dužnosti.

Član 31.

Ako skupština nade, da treba tužiti članove upravnog odbora, tužbu će podići i zadrugu zastupati nadzorni odbor.

Nade li skupština, da treba tužiti članove nadzornog odbora, tužbu će podići i zastupati zadrugu punomoćnici, koje skupština izabere.

Član 32.

Skupština zadruge raspravlja sva pitanja, koja se tiču zadruge i zadružnih poslova, ispituje bilans i predloge i za podelu viška i pokrivanje gubitka, pregleda celokupni rad zadruge, donosi odluke o poslovima, koji će se tek preduzeti, odlučuje o izmenama i dopunama u pravilima i o prestanku zadruge.

Na skupštini svaki zadružar ima pravo samo na jedan glas i on mora taj glas upotrebiti lično.

Kad se rešava o razrešnici, koju treba dati nekom zadružaru, ili kad se rešava da se neki zadružar optuži sudu, onda zadružar, koga se to tiče, ne može učestvovati u donošenju te odluke niti sme glasati. To važi i za odluke, koje se odnose na zaključivanje kakvog pravnog posla s nekim zadružarom.

Razrešnica skupštine za rad i račune ne važi u pogledu materijalne odgovornosti upravnog i nadzornog odbora za štete nastale iz njihovog protivzakonitog ili protivpravilnog rada, ako takvu štetu naknadno utvrди Savezov revizor.

Član 33.

U zadrugama sa najmanje 500 zadružara može se pravilima odrediti, da skupštinu sačinjavaju delegati, koje zadružari biraju iz svoje sredine po sekcijama, koje će se pravilima bliže utvrditi. Svaki zadružar može biti član samo jedne sekcije. Izbor delegata vršiće se do kraja februara svake druge godine i važiće za sve skupštine do novog izbora delegata.

Broj delegata određiće se pravilima.

Član 34.

Skupštine su redovne ili vanredne.

Redovnu, koja ima da ispita godišnji račun, saziva upravni odbor po svršetku svake godine, a najdalje za prva tri meseca iduće godine i to u mestu sedišta zadruge.

Ako upravni odbor ne bi sazvao redovnu skupštinu u određenom roku, onda je to dužan učiniti nadzorni odbor najdalje za 10 dana po isteku tog roka. Ako i ovaj to ne bi učinio, onda jedna desetina zadrugara može tražiti od nadležnog suda odobrenje da skupštinu sazove. U tom slučaju mora se u pozivu na skupštinu izrično kazati, da se skupština saziva po odobrenju suda.

Vanredna skupština saziva se kad god je potrebno. Nju saziva upravni odbor. Ona se mora nedolžno sazvati kad nadzorni odbor ili jedna desetina zadrugara to zahteva. Zahtev se ovaj podnosi upravnom odboru pismeno s potpisima onih, koji traže, da se skupština sazove. U zahtevu se moraju označiti uzroci, zbog kojih se traži saziv skupštine.

Ako upravni odbor ovakav zahtev ne ispuni u roku od deset dana, to može nadzorni odbor sam sazvati skupštinu, a desetina zadrugara može tražiti i od suda odobrenje da skupštinu sazove.

Član 35.

Skupština se saziva na način određen pravilima, a u svakom slučaju najmanje na petnaest dana pre njenog sastanka.

U poziv se mora staviti dnevni red, dan, čas i mesto sastanka.

Odluke skupštinske o pitanjima i predlozima, koji nisu objavljeni u dnevnom redu, ne vrede osim odluke o rukovanju skupštinom i o sazivu druge skupštine, kao i u slučaju predviđenom u članu 19.

Član 36.

Na skupštini se vodi spisak zadrugara, koji su došli na skupštinu i zapisnik o radu skupštine. I jedno

i drugo overavaju oni, koji su pravilima ovlašćeni za to. Spisak se mora priložiti skupštinskom zapisniku. Skupštinski zapisnik čuvaće se u zadružinoj arhivi i davaće se na uvidaj svakom zadrugaru, koji to zatraži.

Član 37.

Bilans se mora najmanje na pet dana pre sastanka skupštine izložiti zadrugarima na uvidaj u lokalu zadružinom ili na nekom drugom podesnom mestu, koje mora u pozivu na skupštinu biti označeno.

U roku od 30 dana iza održanja skupštine zadruga je dužna dostaviti Savezu prepis skupštinskog zapisnika, bilans i sve računske priloge bilansa.

Član 38.

Skupština utvrđuje ukupnu sumu, do koje se zadruga može zadužiti.

Član 39.

Protiv skupštinske odluke, koja se kosi sa ovim zakonom ili pravilima, može se podneti žalba nadležnom суду i zahtevati, da se poništi. Žalba se može podneti samo u roku od osam dana. Žaliti se može osim upravnog odbora samo onaj zadrugar, koji je na skupštinu bio i koji je protiv te odluke uložio protest i tražio da to uđe u zapisnik.

Odluku po žalbi sud će doneti bez određivanja ročišta na osnovu skupštinskog zapisnika.

Rešenje sudsko izvršno je.

IV O istupanju pojedinih zadrugara iz zadruge

Član 40.

Svaki zadrugar može istupiti iz zadruge kad hoće, pošto prethodno isplati svoje dugove zadrizi i svoj istup pismeno saopšti upravnom odboru. Kod stanbenih zadruga mora svoj istup najaviti bar jednu godinu ranije. Glede odgovornosti za obaveze i gledje obračuna udela i viška postupić će se po članu 42.

Član 41.

Upravni odbor može zadrugaru, ako radi protiv interesa zadruge oduzeti za izvesno vreme vršenje članskih prava, ili ga isključiti iz članstva zadruge. Ako se utvrdi da je zadrugar trgovao robom koju je od nabavljačke zadruge nabavio u svojstvu člana (a ne po članu 2 tačka 1 poslednji stav), upravni odbor mora ga isključiti iz članstva. Bliže odredbe o isključenju i oduzimanju članskih prava predviđeće se pravilima zadruge.

Protiv odluke upravnog odbora može se zadrugar žaliti redovnoj godišnjoj skupštini, osim kad je isključen zbog nedozvoljenog trgovanja robom nabavljenom od nabavljačke zadruge.

Član 42.

Lice, koje prestane biti član jedne zadruge, jamči za one obaveze zadruge, koje su nastale do kraja računske godine, u kojoj je prestao biti član zadruge. Odgovornost za obaveze umrlih članova prelazi na njihove pravne naslednike. Jemstvo prestaje po izmaku još dve naredne poslovne godine. Ako zadruga u tom vremenu stupi u likvidaciju ili padne pod stečaj, jemstvo ostaje i dalje na snazi.

Na osnovu bilansa za tu računsku godinu i udeo i višak isplatiće im se u roku od 15 dana po odobrenju bilansa. Za to vreme im se ne može isplaćivati.

Član 43.

U slučaju kada zadrugar usled premeštaja menja mesto stanovanja, zadruga u kojoj je do tada bio član, poslaće njegov udeo zadruzi, koja je nadležna za mesto, u koje se premešta. Definitivan obračun, t. j. isplata viška ili naplata gubitka, vršiće se 15 dana po odobrenju godišnjeg računa za tu računsku godinu, a preko zadruge, kojoj je udeo poslat.

Ovo ne važi za stanbene i kreditne zadruge.

Član 44.

Onaj zadrugar, koji prestane biti državni službenik (aktivni ili penzionisani), samim tim prestaje biti član zadruge.

V O prestanku zadruge

Član 45.

Zadruga prestaje:

- 1) kad to skupština reši;
- 2) kad to sud reši;
- 3) kad se nad njom otvorи stečaj;
- 4) kad broj zadrugara spadne ispod deset.

Član 46.

Odluka skupštinska o prestanku zadruge ne vredi sve dotle, dok deset zadrugara žele da produže rad. Ali ako zadruga izgubi više od polovine svoje imovine, onda skupština može prostom većinom rešiti, da zadruga prestane i ova je odluka punovažna.

Član 47.

U slučaju kad „Savez nabavljačkih zadruga državnih službenika“ ne primi zadrugu u svoje kolo ili istu isključi, izvestiće o tome nadležni sud, koji će narediti likvidaciju zadruge.

Član 48.

Čim se po bilansu pokaže, da je izgubljeno toliko zadržane imovine, da ono, što zadruga ima, ne dostiže da pokrije zadružine dugove, upravni je odbor dužan da odmah o takvom stanju izvesti sud radi otvaranja stečaja i Savez radi njegovog znanja i upravljanja, ili da sazove vanrednu skupštinu radi odluke o popuni gubitka. Ako skupština ne usvoji predlog o popuni gubitka u koliko ovaj prelazi sumu rezervnog fonda, pomenuti izveštaj o stečaju u ovom slučaju podneće se narednog dana iza skupštine.

Zadruge su dužne, da prave i polugodišnje računsko stanje i da ga u svojim prostorijama izlože uvidaj svojim zadrugarima.

Član 49.

Kad broj zadrugara spadne ispod deset, upravni odbor ili oni, koji izvršuju volju zadrugara, dužni su o tome odmah izvestiti nadležni sud, koji će narediti

likvidaciju zadruge. Isto tako izvestiće odmah o tome i Savez radi njegovog znanja i upravljanja.

Član 50.

Kad zadruga prestaje po tač. 1, 3 i 4 čl. 45 ovog zakona, upravni odbor dužan je o tome neodložno izvestiti sud, koji će to odmah zavesti u registar. Sud će u isto vreme objaviti ovaj prestanak jedan put u „Službenim novinama” i pozvati zadružne poverioce, da se sa svojim potraživanjima obrate zadruzi najdalje za 6 meseci računajući od dana objave.

Član 51.

Za izvršenje likvidacije skupština zadruge određuje naročiti odbor likvidatora od najmanje tri lica.

Ako to skupština ne učini, onda ih određuje sud na predlog najmanje jedne desetine zadrugara.

Ako je likvidatore odredila skupština, onda ih skupština može i smeniti u svako doba, kad uredno ne vrše poslove.

Ako je likvidatore odredio sud, onda ih i on može tako isto u svako vreme smeniti.

Čim se izberu i odrede likvidatori, upravni odbor prestaje da funkcioniše, a nadzorni odbor vrši i dalje nadzor nad poslovima likvidacije.

Rad likvidatora podleži i kontroli Saveza, koji u slučaju neurednog vršenja poslova može zahtevati saziv skupštine u svrhu izbora novih likvidatora. Ako skupština ovome ne udovolji ili ako je likvidatore postavio sud, može Savez tražiti od suda da postavi druge likvidatore.

U svakom slučaju, kad zadruga mora da likvidira, a njezin jedini poverilac (izuzev njezinih članova za udele) je Savez, likvidatori su dužni, da u roku od 14 dana, iza njihovog sudskeg protokolisanja, svu imovinu zadruge predaju Savezu i Savez će sam izvršiti likvidaciju; ovom predajom imovine Savezu, prestaje dužnost likvidatora i Nadzornog odbora.

Član 52.

Nadzorni odbor dužan je, da određene likvidatore nadležnom суду prijavi najdalje za tri dana radi uvođenja u registar. Likvidatori će lično pred sudom potpisati svoja imena, ili će mu poslati svoje potpise overene od nadležne vlasti.

Imena likvidatora nadzorni će odbor svagda obznaniti.

Član 53.

Dužnost je likvidatorima:

1) da svrše tekuće poslove, da ispunе obaveze prestale zadruge, naplate njena potraživanja i imanje njenog pretvora u novac;

2) da svaka tri meseca objavljuju izveštaj o svojoj radnji, a po svršetku likvidacije i rezultat celog rada.

Likvidatori mogu prodati zadružno imanje samo na javnoj licitaciji ili na berzi.

Naredjenja čl. 20, 21, 22, 23, 24, 34 i 35 ovog zakona važe i za likvidatore.

Član 54.

Pošto se namire svi zadružni poverioci i isplate svi dugovi, ono što ostane, unosi se u rezervni fond.

Član 55.

Likvidatori, koji postupe protivno naredenjima čl. 52 i 53 ovog zakona odgovaraju lično i solidarno celim svojim imanjem zadruzi, ako bi od takva rada njihova proizašla kakva god šteta po zadrugu i njene poverioce.

Odgovornost ova pada i na članove Nadzornog odbora, ako su likvidatori s njihovim znanjem radili protivno odredbama čl. 52 i 53 ovog zakona, a oni nisu preduzimali nikakve mere za sprečavanje takvog rada likvidatora.

Po svršenoj likvidaciji zadružne knjige i pismena od poslednjih 10 godina, pa do prestanka zadruge, predaće se Savezu nabavljačkih zadruga državnih službenika u Beogradu, da ih čuva za 10 godina.

Zadružari ili njihovi pravni naslednici, kao i povjerioci zadružni, mogu u svako vreme ove knjige i pismena pregledati.

Član 56.

1) Zadruge se ne mogu zadužiti van Saveza bez prethodnog odobrenja njegovog upravnog odbora. Zadruge koje od Saveza crpe kredite, moraju polagati Savezu svoje suviške u novcu. Bliže odredbe o tome kao i kreditiranju zadruge i zadrugara propisće upravni odbor Saveza pravilnikom o kreditiranju.

2) Kamatu na zajmove (kredite), koje Savez odobrava zadrugama određuje upravni odbor Saveza; ona ne može biti manja od 4% godišnje; samo skupština Saveza može ovu kamatu spustiti i to samo u slučaju održanja jedne zadruge i po predlogu upravnog odbora Saveza.

Upravni odbor Saveza može pojedinoj zadruzi povisiti kamatu na kredite, ako se zadruga iz odobrenog kredita snabde na drugim izvorima robom, koju Savez proizvodi u sopstvenom preduzeću.

Kad i koliko mogu zadruge naplaćivati na ime kamate za obaveze zadrugara odrediće upravni odbor Saveza pravilnikom o kreditiranju.

3) Zajmovi (krediti) koje Savez odobrava zadrugama u robi ili u novcu moraju biti obezbedeni menicom dotičnih zadruge. Osim toga roba kod nabavljačkih zadruge i potraživanja tih zadruga od članova služe kao zalog Savezu za njegovo potraživanje. Kod stanbenih zadruga moraju ti zajmovi biti obezbedeni još i hipotekom na prvom mestu u korist Saveza na nekretnim objektima zadruge ili na onima za koje su ti zajmovi korišćeni. Od kreditnih zadruga može upravni odbor Saveza tražiti i druga obezbedenja (hipoteke, hartije od vrednosti, menice članova za pozajmice zadruge, cesiju naplata po zabranama na prinadležnosti zadrugara, žiro članova upravnog i nadzornog odbora i dr.).

4) Kad nađe za potrebno Savez može kod svake zadruge postaviti svog poverenika, koji će voditi nadzor nad radom zadruge. Poverenik ima pravo i

dužnost da obustavi izvršenje zaključka upravnog odbora, za koji nađe da je štetan za interes Saveza ili zadruge, o čemu mora odmah izvestiti Savez. Ovakav zaključak može zadruga da izvrši, ako ga Savez u roku od 14 dana ne izmeni ili ne poništi.

Izdatke za poverenika snosiće po pola Savez i zadruga.

5) Ako Savez na osnovu pismenog izveštaja revizora ili inače nađe za nužno, da se sazove vanredna skupština zadruge, narediće upravnom odboru zadruge da je sazove u određenom roku i sa određenim dnevnim redom. Ako upravni odbor ne bi po tom traženju postupio, skupštinu će sazvati sam Savez.

U ovim slučajevima je rok za saziv skupštine 15 dana. Ova skupština biraće sebi za pretsednika jednog zadrugara, koji nije član ni upravnog ni nadzornog odbora.

Na toj skupštini pročitaće Savezov punomoćnik izveštaj revizora odnosno rešenje upravnog odbora Saveza.

Ako skupština ne bi donela shodne odluke za obezbeđenje interesa Saveza, zadruge i zadrugara, Savez može isključiti zadrugu iz svog članstva.

6) U slučaju likvidacije ili stečaja, ako Savez po podacima, kojima raspolaže konstatuje, da se iz imovine zadruge ne može namiriti celo njegovo potraživanje, zatražiće odmah za odnosnu sumu izvršenje jemstva zadrugara po članu 4, a putem stavljanja zabrana na prinadležnosti svakog zadrugara u visini dozvoljenoj zakonom o činovnicima građanskog reda.

Ove zabrane izvršiće bez naplate takse na osnovu neposrednog Savezovog traženja one državne i samoupravne vlasti preko kojih se prinadležnosti službenika likvidiraju odnosno isplaćuju; ovako prikupljene sume dostaviće dotične vlasti bez priznaničke takse svakomesečno Savezu putem čekovnog računa Saveza, kod poštanske štedionice. Savez može ovu naplatu vršiti i iz druge imovine zadrugara odnosno njihovih pravnih naslednika, ali samo redovnim ovršnim putem.

7) Za svoja potraživanja od zadrugara može i zadruga u svakom slučaju tražiti obezbeđenje i naplatu na prinadležnosti zadrugara na isti način kod istih vlasti i sa jednakim pravima predviđenim u prethodnoj (6) tačci.

Jednako pravo pripada i Savezu za naplatu onih potraživanja, koja je zadruga prenela na Savez.

B. SAVEZ NABAVLJAČKIH ZADRUGA

VI Opšte odredbe

Član 57.

Sve zadruge osnovane po ovom zakonu moraju stupiti u „Savez nabavljačkih zadruga državnih službenika” sa sedištem u Beogradu. Zadrugu, koja u roku od tri meseca od dana osnivanja ne pristupi Savezu, sud će na predstavku Saveza rasturiti.

Isto tako mogu stupiti u ovaj Savez nabavljačke ili potrošačke, stanbene i kreditne zadruge državnih službenika, koje su osnovane pre ovog zakona, ako svoja pravila saobraze sa ovim zakonom, ali pod uslovom predviđenim u članu 3.

Član 58.

Savez se osniva na udelima i na ograničenoj odgovornosti zadruga.

Jedan ideo ne može biti manji od 500.— dinara, a svaka je zadruga dužna da upiše na svakih sto svojih zadrugara najmanje jedan ideo.

Primljena zadruga odgovara Savezu još najmanje dva puta onoliko, koliko iznosi zbir sume svih njezinih uleta, kako za buduće obaveze Saveza tako i za obaveze, što ih je Savez, pre njezinog stupanja u Savez na se primio.

Član 59.

Zadatak je Saveza:

- 1) da ujedini u jedno kolo sve zadruge državnih službenika osnovane po ovom zakonu;
- 2) da se stara o osnivanju novih zadruga na osnovu ovog zakona;

3) da preko naročitih revizora vrši pregledе i održava nadzor nad radom i stanjem svojih zadruga;

4) da nabavlja namirnice i sve drugo, što je potrebno za rad njegovih zadruga, a u cilju opštег snabdevanja zadrugara;

5) da, kada se prilika ukaže, pristupi samoprodužodnjim pojedinih namirnica i da radi toga podiže radionice, fabrike i tome slično;

6) da prima novac na štednju kako od zadrugara tako i od nezadrugara;

7) da otvara kredit svojim zadrugama, da kreditom pomaže gradnje i kupovine stanova zadruga i da sam podiže zadružne domove za stanovanje i za druge svrhe zadruga i činovničkih ustanova;

8) da organizuje osiguranje među zadrugarima svojih zadruga;

9) da organizuje i druge vrste staranja za pomoć u starosti, iznemoglosti itd. zadrugara; u tu svrhu osnivaće i podizace bolesničko-posmrtnе ustanove za državne službenike (zadrugare), oporavilišta, domove za vaspitanje i negu dece i siročadi zadrugara i slične ustanove;

10) da prema svakome prestavlja i brani interes svojih zadruga;

11) da organizuje zadružnu propagandu i zadružno obrazovanje.

Član 60.

Savez može radi preduzimanja ili ostvarivanja pojedinih svojih smerova stupiti u sporazum ili zajednicu s pojedinim ili svima zadružnim savezima u Kraljevini Jugoslaviji.

Isto tako može Savez u vezi s pojedinim ili sa svima ostalim zadružnim savezima osnivati i naročite zadružne ustanove.

Član 61.

Osnivanju Saveza može se pristupiti, kad se u toj nameri slože najmanje tri zadrugara; prestaće tek onda, kad broj njegovih zadruga spadne ispod tri.

Član 62.

Savez mora imati svoja pravila, koja moraju sadržavati:

- 1) firmu i sedište Saveza;
- 2) delokrug rada;
- 3) uslove za primanje novih zadruga i odredbe o prestanku članstva;
- 4) odredbe o tome: koliko i kad mora svaka zadruga uneti u Savez kao svoj ideo i kako zadruge odgovaraju za obaveze Saveza;
- 5) odredbe o sastavu i pregledu bilansa i o raspoređivanju viška;
- 6) odredbe o sazivanju skupština, overavanju skupštinskih odluka i rukovanju radom skupština;
- 7) odredbe o tome, koji je broj zadrugara potreban za punovažno rešavanje na skupštini;
- 8) odredbe o biranju upravnog i nadzornog odbora, koliko će lica sastavljeni upravni a koliko nadzorni odbor, koja su prava, a koje dužnosti njihove, kako će se nadziravati njihov rad;
- 9) odredbe o tome, kako će se postavljati službenici Saveza;
- 10) odredbe o tome, kako će objavljivati odluke Saveza.

Član 63.

Kad se osnuje Savez, upravni odbor Saveza dužan je podneti prvostepenom суду за grad Beograd prijavu za uvođenje Saveza u zadružni registar. Toj prijavi imaju se priložiti:

- 1) Pravila Saveza, koja će potpisati predstavnici zadruga, koje su Savez osnovale;
- 2) prepis zapisnika o izboru upravnog i nadzornog odbora.

Tom prilikom se moraju članovi upravnog odbora svojeručno pred sudom potpisati ili mu poslati svoje potpise overene od nadležne vlasti.

Sud je dužan doneti odluku o uvođenju Saveza u registar i saopštiti osnivačima Saveza najdalje za tri dana, kad mu pravila budu podneta. Kad sud odobri pravila, on će overiti jedan primerak, staviti

na njemu da je Savez uveden u registar i vratiti ga upravnom odboru.

Ostala pismena dokumenta ostaju kod suda.

Član 64.

Propisi članova 12, 13 i 15 zakona važe i za Savez.

VII Organi Saveza

Član 65.

Savez mora imati upravni i nadzorni odbor. Članovi ovih odbora moraju biti iz reda članova zadruga, koje su u Savezu, no oni ne mogu biti u isto vreme i članovi upravnog ili nadzornog odbora tih zadruga.

Član 66.

Prava, dužnosti i odgovornost upravnog i nadzornog odbora nabavljачke zadruge državnih službenika, propisana čl. 18—31 (izuzev člana 28) ovog zakona, prostiru se i na upravni i nadzorni odbor Saveza.

Član 67.

Skupštine Saveza su redovne i vanredne. Na skupštini ima svaka zadruga do 500 članova za svaku početnu stotinu po jedan glas, od 500 članova na više od svakih početnih 500 članova po jedan glas.

Član 68.

Redovna skupština mora se sastati svake godine najdalje do kraja juna.

Ista rešava:

- 1) bira perovodu i tri potpisnika zapisnika;
- 2) o izmenama u pravilima;
- 3) o godišnjem računu Saveza, o podeli viška ili popunjavanju gubitka;
- 4) bira članove upravnog i nadzornog odbora;
- 5) utvrđuje granice, u kojima se Savez sme kretati pri odobravanju kredita svojim zadrugama;

6) utvrđuje ukupnu sumu, koju ne smeju preći zajmovi, što ih Savez gradi i štedionički ulozi, što mu se poveravaju;

7) o predlozima upravnog i nadzornog odbora, kao i o predlozima i žalbama pojedinih članova;

8) bira punomoćnike, kad se reši da Savez poveđe parnicu protiv članova nadzornog odbora;

9) o prestanku Saveza, i

10) bira likvidatore, kad se punovažno reši da Savez prestane.

Vanrednu skupštinu saziva upravni odbor prema potrebi i ona rešava o predmetima, koji se stave na dnevni red.

Član 69.

Propisi čl. 35 i 36 o sazivu i radu skupštine zadruga važe i za skupštinu Saveza.

Bilans Saveza oštampaće se i blagovremeno dostaviti zadrugama.

Član 70.

Kapital Saveza obrazuje se ovako:

1) iz udela, koje upišu i uplate zadruge;

2) iz kapitala, koji će se obrazovati zadržavanjem u toku od pet godina godišnje po jednu desetinu od jednomesečnog dodatka na skupoču od svih državnih službenika. Ovaj deo ima se naplatiti bilo odjedared, bilo u toku dva meseca;

3) iz kapitala, koji će se obrazovati naplaćivanjem u toku od pet godina jedan od sto svih isplata iz državne kase na izvršene isporuke (nabavke) državi;

4) iz kapitala, koji će se obrazovati zadržavanjem i to po 10 (deset) dinara mesečno od prinadležnosti sviju aktivnih državnih službenika prve, druge i treće kategorije a po 5 (pet) dinara mesečno od prinadležnosti sviju ostalih lica pomenutih u članu 1 ovog zakona. Zadržavanje ovo vršiće se u 36 jednakih mesečnih rata počinjući od 1 jula 1928 godine. Za nove državne službenike zadržavanje počinje od dana isplate njihove druge mesečne prinadležnosti. Zadržavanje izvršuju po službenoj dužnosti državne kase,

kod kojih pomenuta lica primaju svoje prinadležnosti odnosno penzije. Zadržane sume knjižiće državne kase kao depozit Saveza i u toku istog meseca, kada su naplaćene, položiće ih kod Poštanske štedionice na čekovni račun Saveza nabavljačkih zadruga državnih službenika u Beogradu. Ovaj kapital upotrebiće Savez prvenstveno za kreditiranje stanbenih i kreditnih zadruga.

Ovako zadržane sume isplatiće Savez na zahtev posle smrti onoga lica od koga su zadržane, njegovim pravnim naslednicima.

Sume pod 2) i 3) državna je kasa dužna na kraju svakog meseca predavati blagajni Saveza i one prelaze konačno u svojinu Saveza. Na taj kapital nemaju pravo zadruge, ako bi prestale biti članovi Saveza, niti ga mogu deliti, ako bi Savez prestao. U tom slučaju sa ovim delom kapitala postupiće se kao sa pretekom Saveznog rezervnog fonda.

U knjigama Saveza mora se voditi posebno svaka vrsta kapitala.

Za obaveze Saveza odgovara u prvom redu kapital od samih zadruga; u drugom redu, i tek kad se iscrpi kapital po tačci prvoj, odgovara kapital po tačci drugoj i u trećem redu, i tek kad se to iscrpi, kapital po tačci trećoj.

Član 71.

Zadruge, koje iz Saveza budu isključene, odgovaraju Savezu za njegove obaveze još dve godine računajući od 31 decembra one godine, u kojoj je prestalo njihovo članstvo u Savezu.

Udeo isplatiće se na osnovu Savezovog bilansa za poslednju godinu, u kojoj je još trajala odgovornost.

Član 72.

Savez mora obrazovati rezervni fond, koji se ne sme upotrebiti ni na šta drugo sem na pokrivanje gubitaka na poslovima pravilno preduzetim, a štetom okončanim.

Ako bi Savez prestao, njegov pretekli rezervni fond ima se predati „Glavnom Zadružnom Savezu u Kraljevini Jugoslaviji” u Beogradu, koji će ga čuvati i interesom umnožavati, pa kad se osnuje u Kraljevini Jugoslaviji istovetan Savez, onda će ga predati tome novom Savezu.

Član 73.

Višak, koji se na kraju poslovne godine pokaže u radu Saveza, rasporeduje se ovako:

1) procenat, koji se pravilima odredi za rezervni fond, no koji ni u kom slučaju ne sme biti manji od 50%;

2) procenti, koji će se pravilima odrediti na razne privredne, prosvetne i humane smerove, koje Savez namerava vršiti;

3) procenat, koji će se pravilima odrediti za penzioni fond Savezovih službenika.

Savez može osnovati penzioni fond i za osoblje sviju svojih zadruga, a prema pravilniku koji će doleti upravni odbor;

4) procenat, koji će se pravilima odrediti za nagrade upravnom i nadzornom odboru i službenicima Saveza;

5) ostatak će se upotrebiti za osnivanje i jačanje fonda za pokriće raznih šteta (Saveza i Zadruga) i za jačanje fonda za ustanove pomenute u tačci 9 člana 59 a prema rešenju redovne skupštine.

Na uplate na ime udela pojedinih zadruga Savez ne plaća nikakav interes.

Član 74.

Radi nadzora pojedinih zadruga Savez mora propisati naročita pravila i imati naročite revizore.

Savez je dužan, da svaku zadrugu pregleda najmanje jedanput u dve godine.

Revizor mora pregledati sav rad i stanje zadruge, i svaka zadruga je dužna da dopusti revizoru Saveza da joj pregleda: sav rad, sve knjige, bilans, pismena, blagajnicu, efekte, robu kao i ostale dokumente i vrednosti, kojima rukuje ili koje pritežava. Isto je

tako uprava svake zadruge dužna dati revizoru sva potrebna obaveštenja.

Revizor sastavlja o svakom pregledu protokol i predaje ga upravnom odboru Saveza, koji će na osnovu protokola dati pregledanoj zadrugi potrebna naredjenja.

Upravni odbor može, ako to nade za shodno, na osnovu revizijskog protokola protiv zadruge ili protiv pojedinih njezinih zadrugara podneti tužbu nadležnom sudu. Upravni odbor to mora učiniti, kad se utvrdi u zadrugi kakva krivična zloupotreba ili kad se utvrdi, da je neko od zadrugara primio proviziju od zadruginih lifieranata.

Član 75.

Ministar finansija ima pravo postaviti svoga komesara u Savezu.

Komesar ima pravo kontrolisati celokupan rad Saveza, da bi se uverio, da li se taj rad kreće po propisima ovog zakona i pravilima Saveza.

Upravni i Nadzorni odbor dužni su, da bar na dva dana pre sastanka svake svoje sednice i bar na četrnaest dana pre sastanka skupštine izveste komesara o danu i času, kad će se i gde će se držati sednica ili skupština i podneti mu glavne tačke dnevnog reda.

VIII Kazne

Član 76.

Članovi upravnog i nadzornog odbora, kao i službenici Saveza i zadruga, za sve zloupotrebe, učinjene u rukovanju imovinom zadruge ili Saveza, odgovaraju isto onako, kao i državni činovnici za zloupotrebe u službenoj dužnosti.

IX Povlastice

Član 77.

Zadruge i Savez oslobođaju se svih taksa oko osnivanja, oko potvrđivanja pravila, knjiga i obaveza

za overavanje potpisa, i u opšte za sve radnje, što ih s državnim ili opštinskim vlastima imaju.

Član 78.

Zadruge i Savez oslobođaju se poreza i svih pri-reza za rad, kapital i prihod.

Član 79.

Za prevoz robe i drugih predmeta, što primaju ili šalju državnim železnicama i brodovima, zadruge i Savez će plaćati pedeset od sto (50%) od običnih tarifa određenih za prevoz pojedinih vrsta robe.

Komesar Ministra finansija i revizori Saveza za putovanja radi osnivanja i pregleda zadruga, kao i radi držanja zborova zadružnih, imaju pravo na besplatan podvoz državnim železnicama i brodovima.

Član 80.

Zadruge i Savez uživaće sve one povlastice, koje imaju, ili bi dobila pojedina povlašćena preduzeća, a koje su pobrojane u zakonu o potpomaganju domaće industrije u Kraljevini Srbiji.

Član 81.

Ministarstvo finansija ustupiće Savezu devize za njegove nabavke iz inostranstva po najpovoljnijem kursu, po kome je država u stanju da ih nabavi.

Član 82.

Država će, u koliko je to moguće, ustupati Savezu i zadrugama bez ikakve naknade potrebne prostorije za njihovo poslovanje i zemljišta za podizanje zgrada, koje su im potrebne.

Ugalj i drva iz državnih rudnika i šuma ustupaće se Savezu i zadrugama po režijskim cenama.

X Prelazna naredjenja

Član 83.

Izuzetno mogu se primati u Savez nabavljačkih zadruga državnih službenika takođe zadruge službe-

nika samoupravnih tela i komora, a isto tako mogu ovakova lica biti i članovi pojedinih zadruga državnih službenika, pošto ispune iste uslove kao i državni službenici.

Član 84.

Savez i sve njegove zadruge dužne su da u roku od jedne godine saobraže svoja pravila odredbama ovoga zakona. Za ovu izmenu pravila dovoljna je prosta većina na skupštini zastupljenih glasova bez obzira na drukčije propise pravila odnosno broja zadrugara i glasova potrebnih za izmene pravila.

Br. 2350 — I
18 januara 1932 godine
Beograd.

Ministar finansija,
Dr. Mil. R. Đorđević s. r.

